
100 tajuplných záhad

Matt Lamy

Obrazce na planině Nazca

V třicátých letech dvacátého století, kdy získávalo popularitu cestování letadlem jakožto nejjednodušší způsob zdolávání jihoamerických vrcholů tyčících se do výše, cestující přelétávající nad vysokými peruánskými planinami zdravil nevšední pohled. Na vyprahlé holé náhorní rovině pustiny Nazca, přibližně čtyři sta kilometrů jižně od Limy a o rozloze přes pět set kilometrů čtverečních, na ně čekala spousta rozsáhlých znamení, z nichž mnoho má tvary lidí a zvířat – vedle stovek neuspořádaných čar, které se protínají nahodile křížem krážem. Místní obyvatelé o neobvyklých linkách v prašné půdě odjakživa věděli, ačkoli se skutečné kresby dají odhalit až v moderní době z výšky. Jejich objev vyvolal zájem a výzkum, který trvá dodnes. Lidé jsou totiž zvědaví, proč se tam nacházejí a co znamenají.

Obrazce vznikly za pomoci štěrků, zeminy a odlišně zbarvené spodní vrstvy. Protože v oblasti nepadne za rok ani dva a půl centimetru dešťových srážek a vítr má na povrch minimální účinek, zachovaly se obrazce i po stovkách let. Je tam přes sto obrysů zvířat a rostlin, například opice, pavouk, kolibřík, a dokonce se má za to, že také kosmonaut. Bezpočet přímek tvoří čtverce, trojúhelníky, lichoběžníky a všelijaké úhly. Jak se zdá, ubíhají náhodnými směry a mají nahodilou délku – jedna se táhne dokonce v délce patnácti kilometrů.

Před víc než třemi tisíci lety oblast obýval národ zvaný Nazkové. Byli zdatní v hrnčířství, tkaní a architektuře. Vybuovali vysoce účinné závlahové soustavy a úspěšně pěstovali obilí v drsném prostředí. Všeobecně se má za to, že právě oni jsou původci oněch čar, třebaže dobu jejich vzniku

nelze určit. Nedávno se přišlo na to, že pravděpodobným domovem jejich tvůrců je nedaleké město Cahuachi, ležící na jih od linek. Odborníci dokázali vyvodit, že většina Nazků z města uprchla po řadě živelních pohrom a těch málo zbylých vybili španělští dobyvatelé.

Ale proč by nějaká civilizace měla zájem kreslit obrazce, které se dají ocenit jedině z ptačí perspektivy? Snad nejslavnější teorii předložila Dr. Maria Reicheová. Snažila se dokázat, že linie mají vztah k významným hvězdám na obloze a symboly zvířat vlastně představují ztvárnění souhvězdí domorodci. Jenže její názory nebyly obecně přijaty právě kvůli tomu, že nešlo stanovit stáří čar. Jak se postavení Země vůči vesmíru mění, každá linka v libovolném směru v určitém dni odpovídá některému astronomickému tělesu. Po celoživotním studiu a okouzlení byla Reicheová v roce 1998 pochována v údolí Nazca.

Jak je dobře známo, v šedesátých letech minulého století spisovatelé jako Louis Pauwels, Jacques Bergier a Erich von Däniken razili myšlenku, že přímkou sloužily mimozemským návštěvníkům jako vzletové a přistávací dráhy. Jiní se dohadují, že jde o astronomický kalendář, využívaly se k náboženským obřadům nebo označovaly podzemní zdroje vody. Jeden expert soudí, že před vynálezem tkalcovských nástrojů muži stáli na těchto linkách a drželi vlákna, čímž vytvářeli jakýsi lidský tkalcovský stav. Nic-

*Obtahování
obrysů
obrazců
na planině
Nazca,
pořádně
viditelných
pouze z výšky*

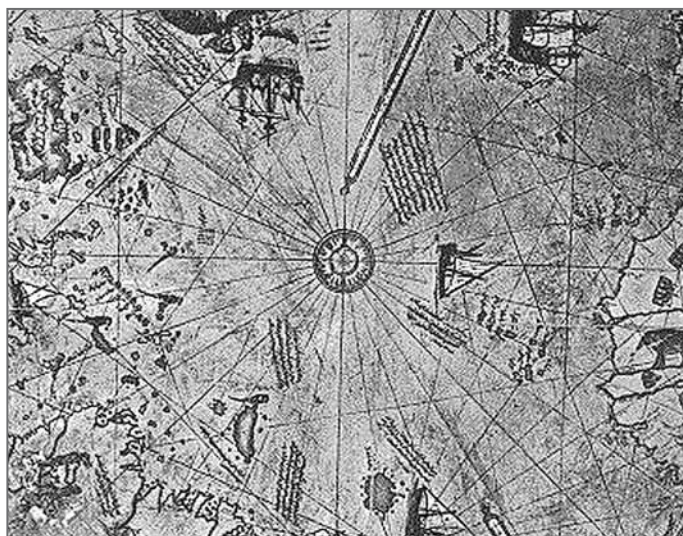
méně se nikdo z nich nezamyslel nad otázkou, proč je obrazce vidět pouze ze vzduchu. Dost zajímavý názor je, že Nazkové byli mezi lidmi nejstarší letci a vyvinuli první primitivní horkovzdušný balon.

Naše chápání kultury Nazků se vyvíjí s archeologickými nálezy, ale dnes jsou obrazce vážně ohroženy. Jednak je totiž v posledních letech politické a reklamní kanceláře hyzdily slogany a jednak je narušuje horečná těžba zlata a mědi v oblasti a s tím souvisící průmyslová činnost a hustý dopravní ruch. Přibývající místní populace potřebuje vyšší úroveň základní občanské vybavenosti, což způsobilo, že se tam buduje veřejná infrastruktura – pokládají se kabely, kanalizace, potrubí a podobně. Přičteme-li povětrnostní vlivy, hrozí nám, že se nejzáhadnější vyobrazení, jaké po sobě zanechala dávná civilizace, navždy vymaže z dějin lidstva.

Mapa kapitána Piriho

V roce 1929 skupina historiků v paláci Topkapi v tureckém Istanbulu narazila na něco vzrušujícího. Starou gazelí kůži potištěnou neúplnou mapou s letopočtem 1513. Jak se zdálo, zobrazovala část Atlantského oceánu a docela podrobně celou Ameriku a Antarktidu. Záhadné na tom je, že ji někdo nakreslil teprve pár let potom, co Kolumbus objevil Ameriku, a dokonce tři století předtím, než vešla ve známost Antarktida. V průběhu let od nálezu vědci vášnivě diskutovali o tom, jak asi k těmto znalostem přišel tehdejší kartograf. Jde o dílo vyspělé starověké civilizace, či mimozemšťanů, anebo tvůrce mapy vedly vysněné teorie ve smyslu „přání otcem myšlenky“?

Mapka dostala jméno podle původce: Piri Reis. Druhé slovo vlastně znamená „admirál“ a bylo zjištěno, že kapitán Hadži Ahmed Muhaddin Piri původně sloužil v otomanské říši jako korzár a později se propracoval k vysokému postavení v říšském námořnictvu. Během plaveb shromažďoval všechny mapy, náčrty, kresby a nákresy pobřeží a území ze známého světa. V roce 1513 s pomocí vyčerpávajícího výčtu map a údajů z různých zdrojů nakreslil svou první mapu světa. Dnes je známá jako mapa kapitána Piriho. Ví se, že v roce 1528 sepsal zcela odlišnou studii o světě a až do roku 1554, kdy mu bylo bezmála devadesát let, dál dělal skvělou kariéru u válečného námořnictva – dokud mu otomanský sultán nedal setnout hlavu.

Mapa kapitána Piriho znázorňuje pobřeží Antarktidy pod ledem.

Dosud existující fragment mapy je pouze zlomkem originálu. Znázorňuje Atlantský oceán od západního pobřeží Afriky po východní pobřeží Jižní Ameriky a na jihu po severní pobřeží Antarktidy. Piri neopomněl uvést podrobnosti o pramenech, z nichž při sestavování mapy čerpal. Některé mapky údajně pocházely ze čtvrtého století, jiné byly dokonce ještě starší. Na jeho mapě nenajdeme přímky, jaké na dnešních mapách představují rovnoběžky zeměpisné šířky a poledníky zeměpisné délky. Místo toho zakreslil řadu kruhů a z nich paprskovitě vycházející přímky. Tento druh mapy se nazývá „portolánská“ či kompasová. Jejich smyslem nebylo ani tak poskytovat námořníkům reálnou polohu ve světě, jako spíš popisovat plavební trasy, které budou navádět lodě od přístavu k přístavu. V dřívějších dobách se tento typ mapy vyskytoval hojně a říká se, že se pomocí takové plavil i Kolumbus, když objevil Ameriku.

Mnoho lidí nadšených mapou kapitána Piriho se domnívá, že mořeplavci šestnáctého a dřívějších století byli na hony vzdáleni zeměpisným a matematickým znalostem potřebným k vytvoření takové mapy. Odborníci z vojenského letectva Spojených států ji v šedesátých letech minulého století shledali tak přesnou, že si díky ní opravili nesprávné informace na vlastních mapách! Někteří lidé tvrdí, že ji bylo možné vytvořit jedině s pomocí letecké fotogrammetrie, a razí názor, že mimozemské bytosti před tisíci let

zmapovaly naši planetu a výsledky zanechaly jejím obyvatelům, aby si je obkreslili.

Na mapě je nejpoutavější zdánlivě přesné zeměpisné zobrazení Antarktidy. Ta byla objevena až v roce 1818 a její pevnina zmapována teprve roku 1949. Tehdy se jednalo o britsko-skandinávský projekt a k jeho realizaci bylo zapotřebí moderního zařízení, protože povrch pokrýval plošný ledovec hluboký kilometry. Tato těžko vysvětlitelná fakta vedla k teorii, že starověká civilizace používala nyní již zaniklou vyspělou techniku a díky ní dokázala přesně zaznamenat podrobnosti o kontinentu, ještě než ho pokryl led.

Většina expertů má za to, že až do doby před šesti tisíci lety nebyla Antarktida zamrzlá, jiní zase, že je tento světadíl pod ledem již nejméně statisíce let. Podobně mnoho kartografů namítá, že pokud jde o přesnost portolánských map, záleží spíš na subjektivním pohledu a na řadě map z oné doby se v jižním Atlantiku objevovaly domnělé kontinenty. Přesto jsou na mapě zachyceny přesné detaily, které můžeme stěží pochopit. Například Falklandy jsou umístěny na správné zeměpisné šířce, ačkoli byly objeveny až v roce 1592, a na mapě Ameriky bylo zakresleno tehdy neznámé pohoří Andy. A Grónsko bylo zobrazeno v podobě tří oddělených ostrovů. Přitom se na tuto skutečnost přišlo až v tomto století.

Takže debata pokračuje. Měl turecký admirál Piri při kartografických úsudcích pouhé štěstí? Nebo měl přístup k mapám a pláncům vytvořeným vyspělou rasou, která na naší planetě žila před tisíci let?

Incident z Rendleshamského lesa

V mnoha oblastech východního pobřeží Británie jsou rozmístěny přísně tajné vojenské objekty. Na ostrově Orford Ness, ležícím blízko pobřeží Suffolku, se ve čtyřicátých, padesátých a šedesátých letech dvacátého století odehrávala spousta dosud zamlčovaných pokusů s chemickými, biologickými, jadernými a radiologickými zbraněmi – a jen tak pro zajímavost, pyšní se velkolepým majákem. Některé základny u pobřeží si najalo vojenské letectvo USA; ve dvou případech, na základnách britského Královského letectva (RAF) Bentwaters a Woodbridge, se jednalo o dvojici oválných

komplexů, které tvořily důležitou součást obrany NATO proti komunistickým hrozbám.

Proslýchalo se, že když vrcholila studená válka, nacházela se na těchto sdílených leteckých základnách většina jaderných zbraní mimo území Sovětského svazu. Vzhledem k přítomnosti tak významných a nebezpečných taktických prostředků byly základny intenzivně střeženy a ukrývaly se v hustě zalesněné krajině zvané Rendleshamský les. V prosinci 1980 se tam přihodily dvě zvláštní události, které se zapsaly do dějin jako jedny z nejpůsobivějších případů výskytu domnělých létajících talířů. Dosvědčilo je několik vojáků sloužících na základnách.

Unikátní na incidentu v Rendleshamském lese je, že se veřejnost již po třech letech dočkala oficiálních vojenských dokumentů s podrobným popisem událostí. Jejich svědky navíc nebyli prostí venkované, šílenci ani lidé vyhledávající publicitu, ale vycvičení příslušníci amerického letectva z povolání. Nejznámějším z nich byl podplukovník Charles Halt, zástupce velitele základny pro bezpečnost Bentwatersu a Woodbridge. Ten nejenže sepsal a předložil oficiální hlášení, ale také byl přímým svědkem druhé z obou podivných příhod.

Zveřejnění jeho zprávy, zaslané britskému ministerstvu obrany, povolily americké úřady v roce 1983 v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, potom co se mezi lidmi zajímajícími se o létající talíře šířily fámy o bizarních událostech ve vojenském komplexu. Bulvární plátky vzápětí na toto téma otiskovaly senzační historky. A protože britské orgány nadále mlčely, budilo to podezření, že se děje cosi prapodivného. Co se tedy v Rendleshamském lese v prosinci 1980 zběhlo?

Z Haltova hlášení vyplývá, že se první příhoda stala 27. prosince 1980 v časných ranních hodinách. Popsal, jak dva členové hlídky obvodové bezpečnosti zahlédli u zadní brány do základny RAF Woodbridge nezvyklé světlo a za jeho zdroj považovali havarované letadlo. Zavolali nadřízeným a dostali od nich povolení místo prohledat. Tři strážní se vydali okolí prozkoumat pěšky. Potom ohlásili, že v lese spatřili podivný jasně zářící předmět, podle všeho kovový. Tvar měl trojúhelníkový, široký byl dva až tři metry a vysoký kolem dvou. Prý osvětlil celý les jasně bílým kuzelem světla. Nahore viděli červené, podél spodku řadu modrých. Stroj se buď vznášel, nebo stál na nohách. Jakmile se k němu vojáci přiblížili, prokličkoval mezi

stromy a zmizel jim z dohledu. Zvířata z nedalekého statku z toho šlela. Za hodinu se cizí předmět nakrátko objevil znovu.

Druhý den Halt napsal, že se do lesa vydali další vojáci hledat stopy. V místě, kde předtím předmět stál, našli tři vytláčené důlky hluboké jeden palec a široké necelých dvacet centimetrů. Dvacátého devátého prosince personál základny testoval úroveň záření. Uprostřed mezi důlky a na poblíž stojícím stromu zjistil nadprůměrné hodnoty.

Od večera 29. do rána 30. prosince byli vojáci svědky toho, jak se v lese pohybovalo a poblikávalo další červené světlo jasné jako slunce. Halt pozoroval neobyčejný úkaz na vlastní oči a v hlášení popsal, že ten stroj chrлил zářivé částice, pak jako by se rozpadl na pět samostatných bílých předmětů a vytratil se. Po noční obloze se míhaly tři neznámé hvězdicové předměty vyzařující červené, zelené a modré světlo. Viditelné zůstávaly dvě až tři hodiny a občas vysílaly dolů světelné paprsky.

Postupně se dostavovali další a další svědkové z řad amerických letců a vypovídali, co v těch dnech za tmy viděli. Když se to stalo podruhé, sám Halt své ústní líčení nahrál na mikroketu. Oficiální zprávu však napsal až 13. ledna 1981 a v datech je nyní trochu zmatek. Záznamy místní policie prozrazují, že první příhodu letectvo USA oznámilo 26. prosince 1980 ráno. Naproti tomu podle jiných zápisů nedaleká radiolokační stanice Královského letectva ve Wattonu zaregistrovala neobvyklý „nekorelovaný cíl“, který zmizel poblíž Rendleshamského lesa 27. prosince kolem druhé hodiny v noci. Jiní badatelé sdělili, že Halt ve skutečnosti zavolal na základnu ve Wattonu v souvislosti s druhým pozorováním 28. prosince o půl čtvrté. Jak se zdá, existuje zásadní rozpor mezi Haltovými informacemi o událostech z rána 27. a 29. prosince a údaji z jiných zdrojů, podle nichž se obojí přihodilo o den dřív.

Mnoho lidí, kteří se to snažili rozluštit, se domnívá, že nešlo o nic jiného než nepochopení a optické klamy. V prvním případě údajného spatření ufa šlo podle nich o mimořádně jasný meteor, který se objevil nad jižní Anglií 26. prosince těsně před třetí hodinou ranní. A oním trojúhelníkovým kovovým předmětem prý byl ve skutečnosti traktor s rozsvícenými nočními reflektory, jenž se nacházel vpovzdálí. Hodně badatelů soudí, že záhadné bílé světlo, co ozařovalo les, vlastně vydával maják na výběžku Orford Ness. Podobně všední vysvětlení mají pro zmíněné důlky. Prý by mohlo jít o pozůstatky králíčních nor. A co se týká naměřené hladiny záření, třebaže byla

vyšší, než se samo sebou předpokládalo, někteří odborníci ji pokládají za zanedbatelnou.

Americké vojáky musely ojedinělé úkazy, které viděli na vlastní oči, nesmírně rozrušit. Jistě jim zamotaly hlavu, takže si je nedovedli vysvětlit. Policie se na místo dostavila, ale žádný létající talíř nezaznamenala. Jenomže v posádce byli vycvičení letci a na základnách v Bentwatersu a Woodbridgi působili američtí vojáci dost let na to, aby se v okolí vyznali. To, že byly v objektech umístěny neskutečně mocné zbraně, dává tušit, že by osazenstvo nepodlehlo jen tak nějakým výplodům fantazie. Ve Woodbridgi zase sídlila 67. záchranná letka, jež se specializovala na zajišťování družic a kosmických lodí po návratu na zem. Tato velice vyzrálá a technicky skvěle vybavená skupina podléhá přímo Pentagonu, tudíž se dá předpokládat, že dokáže rozeznat veškeré známé letecké či kosmické dopravní prostředky od obyčejného traktoru.

V nedávné době britská vláda prolomila mlčení, které vedlo k domněnce, že přítomnost létajících talířů v Rendleshamu zastírá. Dokonce zveřejnila celý fascikl dokumentů vztahujících se k popsaným událostem. Oficiální vysvětlení, že ministerstvo obrany nemá k záležitosti co říct, protože není důvod se domnívat, že údajné pozorování má nějaký význam z hlediska bezpečnosti, se ukázalo nefalšované. Z nově zveřejněných spisů vyplývá, že ministerstvo obrany případ vyšetřovalo, ale nenašlo důvod k vážným obávám.

Jeho analýza se příliš neshoduje s názory Georginy Bruniové, která o záhadě létajících talířů v Rendleshamu napsala přínosnou knihu *You Can't Tell the People* (Lidem to nemůžete prozradit). Autorka vyzpovídala všechny dostupné svědky, a dokonce dostala povolení k prohlídce amerických objektů. Také se jí podařilo nečekaně prohodit pár slov s tehdejší vrchní velitelkou britských ozbrojených sil, ministerskou předsedkyní Margaret Thatcherovou. Ta se vyjádřila zajímavě a zároveň tajuplně: „Musíte mít v ruce fakta, ale nemůžete je prozrazovat lidem.“

Přeložil Pavel Dufek